

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

REGIONAL- OG NÆRINGSUTVIKLING

FoU- og innovasjonsstrategi for Buskerud

2017 - 2020

Buskerud fylkeskommune
Vedtatt i Fylkestinget
juni 2017

Innhold

1.	BAKGRUNN OG PROSESS	4
1.1	Bakgrunn for en FoU- og innovasjonsstrategi.....	4
1.2	Dialog og medvirkning – organisering av prosessen.....	4
1.3	Fakta og kunnskap – «Smart spesialiseringsstrategi»	5
1.4	Sektoravgrensing av FoUol-strategi for Buskerud	5
2.	FOU- OG INNOVASJONSSTRATEGI FOR BUSKERUD 2010-2015 – HVA ER GJORT OG HVA ER OPPNÅDD?	6
2.1	Gjennomføring og oppfølging.....	6
2.2	Status	6
2.3	Utvikling på de fire strategiske satsingsområdene	7
3.	MÅLSTRUKTUR. VISJON OG MÅL FOR FOU- OG INNOVASJONSSTRATEGIEN	8
4.	STRATEGISKE SATSINGSOMRÅDER 2017 – 2020	9
	Eksisterende teknologi i nye anvendelser	9
	Energi, klima og miljø.....	9
	Helse og omsorg.....	10
	Opplevelsesindustri.....	10
5.	VIRKEMIDLER FOR GJENOMFØRING AV STRATEGIEN	11
6.	FYLKESKOMMUNENS ROLLE. DET REGIONALE PARTNERSKAPET	13
7.	GRUNNLAGSDOKUMENTER – OVERSIKT OG LENKER	14

SAMMENDRAG

Revidert FoU- og innovasjonsstrategi for Buskerud (2017 – 2020) viderefører visjonen om Buskerud som ledende i Norge innen kunnskapsutvikling og innovasjon, nærings- og tjenesteutvikling som skal fremme høy verdiskaping.

Det er gjennomført en strategiprosess basert på konseptet «Smart spesialisering». Sentrale elementer har vært deltakelse fra brede nærings- og samfunnsinteresser, dialog og kunnskapsutvikling. Det er utarbeidet analyser av status og utvikling når det gjelder FoU og innovasjonsarbeid i fylket. Buskeruds regionale fortrinn har vært diskutert og identifisert gjennom blant annet bruk av scenariemetodikk. Arbeidet har ført fram til nye målformuleringer samt reformulering av de strategiske satsingsområdene.

Utvikling 2010 – 2016

Buskerud har hatt vekst i FoU-aktivitet innenfor alle satsingsområdene i den første FoU- og innovasjonsstrategien (2010 – 2016). Dokumentasjonen som er utarbeidet viser at Buskerud er i ferd med å bli nasjonalt ledende når det gjelder næringsrettet forskning. Rundt 90 prosent av all FoU i fylket foregår i regi av næringslivet; spesielt er næringsmiljøet på Kongsberg aktive. Samlet sett er Buskerud landets sjuende største FoU-fylke. Derimot er innovasjonsgraden i næringslivet klart lavere enn ønskelig.

Mål for FoU-innsatsen i Buskerud

Strategien legger følgende mål til grunn for satsingen i perioden 2017-2020:

(1) Aktører i Buskerud skal øke sin andel av regionale og nasjonale FoUol-finansierende ordninger innenfor alle strategiske satsingsområder i strategien.

(2) Flere aktører fra Buskerud skal delta i prosjekter som mottar EU-finansiering.

Strategiske satsingsområder 2017 - 2020

- (i) Eksisterende teknologi i nye anvendelser
- (ii) Energi, klima og miljø
- (iii) Helse og omsorg
- (iv) Opplevelsesindustri

Strategien peker på en rekke virkemidler, tiltak og aktører, på både regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, som vil være sentrale for å nå målene på feltet. Spesielt viktig blir det å utnytte nasjonale og internasjonale finansieringsordninger for FoUol i større grad enn i dag. Gjennom indikatorsystemet som er utviklet for oppfølging av Næringsplanen vil vi årlig få informasjon som viser status og utvikling for nøkkelindikatorer innenfor FoUol-feltet.

1. Bakgrunn og prosess

På vegne av det regionale partnerskapet for næringsutvikling legger Buskerud fylkeskommune i dette dokumentet fram revidert FoU- og innovasjonsstrategi for Buskerud for perioden 2017 – 2020.

1.1 Bakgrunn for en FoU- og innovasjonsstrategi

Formålet med FoU- og innovasjonsstrategi¹ for Buskerud er å videreføre og styrke et omforent grunnlag for målrettet satsing på forskning, utvikling og innovasjon i fylket. Forliggende forslag til strategi bygger på *FoU- og innovasjonsstrategi for Buskerud 2010-2015* og er en videreutvikling og rullering av denne.

Utarbeidelse av en FoUoI-strategi for perioden 2017-2020 er forankret i Regional planstrategi for Buskerud 2017-2020. Videre må foreliggende strategi ses som et ledd i oppfølging og gjennomføring av *Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling 2015-2020* (Næringsplanen), der FoU og innovasjon er et av de tematiske satsingsområdene.

Fylkesvise FoU-strategier er samtidig en forutsetning for deltakelse i ordningen med regionale forskningsfond, som ble etablert i 2010. Buskerud inngår i fondsregion «Oslofjordfondet», sammen med Telemark, Vestfold og Østfold. Sammen med disse fylkenes FoU-strategier utgjør Buskeruds FoUoI-strategi grunnmuren for Oslofjordfondets virksomhet.

Rulleringen av FoU- og innovasjonsstrategien bygger på flere andre gjennomførte prosesser, blant annet utarbeidning av *Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling* (Næringsplanen) og etablering (i Buskerud) av Forskningsrådets nye regionsatsing, FORREGION.

Felles for disse prosessene er at de

- er kjennetegnet av stor grad av dialog og medvirkning der et bredt sett av regionale aktører, miljøer og arenaer har vært involvert;
- er basert på et omfattende og oppdatert kunnskapsgrunnlag (faktabasert) og analyser av bl.a. næringsmessige, økonomiske og demografiske utviklingstrekk (ref. lenker bakerst i dokumentet);
- utgjør et strategisk rammeverk for videre satsing innenfor FoU, innovasjon og næringsutvikling for økt verdiskaping i Buskerud.

1.2 Dialog og medvirkning – organisering av prosessen

Brede samfunnsinteresser i Buskerud har vært invitert til å delta i strategiprosessen.

- Offentlig sektor: fylkeskommunen, kommuner, fylkesmannen, Innovasjon Norge (IN), Forskningsrådet (regionalt), SIVA
- Akademia: Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN)
- Næringsliv/arbeidsliv: NHO, LO, sentrale bedrifter og bedriftsmiljøer

¹ Vi bruker i dette dokumentet i stor utstrekning forkortelsen «FoUoI-strategi», samt forkortelsen FoUoI (forskning, utvikling og innovasjon).

- Nærings-/innovasjonsmiljøer, næringsklynger: NCE Systems Engineering Kongsberg, Subsea Valley, Kongsberg Innovasjon, Pan Innovasjon, Papirbredden Innovasjon m.fl.

Triple helix har vært et gjennomgående og bærende prinsipp for prosessen. Organisering og gjennomføring av denne strategiprosessen, og de andre prosessene det er referert til ovenfor, har dermed sørget for en bred forankring hos viktige aktører og miljøer i fylket av en strategisk plattform for samfunns- og næringsutvikling i vid forstand.

1.3 Fakta og kunnskap – «Smart spesialiseringsstrategi»

Alle de prosessene som er nevnt ovenfor har vært basert på grundig dokumentasjon og analyser av relevante samfunnsforhold; herunder næringsmessige, økonomiske og demografiske utviklingstrekk. Både status, utvikling samt sterke og svake sider ved fylkets næringsstruktur har vært analysert og lagt til grunn for strategiske valg av retning og satsingsområder.

Samlet sett er dermed de sentrale elementene i oppbygningen av regionale strategier for «smart spesialisering» (S3) ivaretatt gjennom disse prosessene, som henger nært sammen og bygger på hverandre. S3-konseptet har ligget til grunn for organisering og gjennomføring av strategiprosessen.²

1.4 Sektoravgrønsing av FoUol-strategi for Buskerud

Som omtalt ovenfor, er den nye FoUol-strategien forankret i *Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling* (Næringsplanen) og underordnet denne i det fylkeskommunale planhierarkiet. Forankringen i Næringsplanen legger dermed vesentlige føringer på rekkevidden og innholdet i strategien. Dette gjør det nødvendig med en avgrønsing mot offentlig sektor.

Som en følge av dette vil den rullerte strategien i hovedsak omhandle FoU og innovasjon i næringslivet – som verktøy for næringsutvikling og økt verdiskaping – samt i noen grad berøringspunkter der offentlig FoU- og innovasjonsaktivitet er direkte knyttet til (skjer i samarbeid med) næringslivet.

Strategiprosessen har hatt begrenset deltakelse fra offentlig sektor og FoU-utfordringer i denne sektoren har i beskjeden grad vært drøftet. Erfaringene fra prosjektet «Innovasjon i offentlig sektor i Buskerud» viser at interesse og kapasitet for systematisk innovasjonsinnsats er begrenset i kommunene i Buskerud. Imidlertid vet vi at det i mange kommuner, særlig av de større, drives innovasjonsarbeid i flere sektorer. Både kommunene og andre offentlige aktører kan også i større grad bidra til uavhengig formidling av forskningsbasert kunnskap, for eksempel gjennom bibliotekjenestene.

Bevisstgjøring når det gjelder bruk av FoUol i offentlig sektor vil være et viktig tiltakspunkt framover; det samme vil systematisk mobilisering til slik aktivitet. Offentlige aktører i Buskerud, inkludert fylkeskommunen, bør i større utstrekning innarbeide FoUol-perspektivet i sine planer og strategier. Dette vil være et viktig supplement til satsingsområdene i denne strategien.

² For mer informasjon om Smart spesialisering: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

2. FoU- og innovasjonsstrategi for Buskerud 2010-2015 – hva er gjort og hva er oppnådd?

2.1 Gjennomføring og oppfølging

Ved slutføring av strategiprosessen i 2009 var det enighet i det regionale partnerskapet (styringsgruppa) om at det ikke skulle etableres egne arenaer og strukturer for gjennomføring og oppfølging av FoUoI-strategien. I stedet skulle man basere seg på etablerte og eksisterende strukturer, som bl.a. VRI-styret, reiselivspartnerskapet og det daværende regionale partnerskapet for energi og miljø.

Det ble i 2012 utført en underveisevaluering av strategien og gjennomføringen av denne (Analyse & Strategi, 2012). De to viktigste funnene/konklusjonene i evalueringen var at (i) målformuleringene i strategien er for generelle til at de kan etterprøves på en entydig måte; (ii) i iverksettelsesfasen har det regionale partnerskapet ikke lyktes i å videreføre den brede forankringen og eierskapet som preget utformingsfasen og strategiprosessen.

Som en oppfølging av underveisevalueringen ble det etablert et eget *Regionalt innovasjonsprogram for Buskerud*. Dette programmet har vært operativt siden 2014 og er bl.a. organisert med et bredt sammensatt programråd som vurderer og prioriterer søknader.

2.2 Status

Gjennomgangen av forsknings- og innovasjonsaktiviteten i Buskerud (Samfunnsøkonomisk Analyse, R46-2016) vitner om at fylket ligger «midt på treet» sammenlignet med andre fylker når det gjelder forskningsaktivitet målt i fylkets samlede utgifter til forskning. Mesteparten av forskningsaktiviteten i fylket skjer i næringslivet. Om lag 90 prosent av fylkets samlede FoU-utgifter og om lag 80 prosent av fylkets samlede tildelinger fra Forskningsrådet går til næringslivet. Fylker som Oslo, Sør-Trøndelag og Akershus har høyere FoU-utgifter enn Buskerud når vi ser på næringslivets samlede FoU-utgifter. Justerer vi for næringslivets størrelse ligger imidlertid Buskerud helt i tet sammen med Akershus og Sør-Trøndelag, og faktisk foran Oslo. Buskerud kan derfor sies å være blant landets ledende fylker når vi ser på næringsrettet forskning og korrigerer for størrelse.

Det er også den næringsrettede forskningen som har hatt den sterkeste veksten fra 2009 til 2014 (som er siste tilgjengelige år i SSBs statistikk). Gjennomsnittlig vekst i næringsrettet FoU var 11,5 prosentpoeng i perioden 2010-2014 (målt i næringslivets FoU utgifter). Vekstraten ligger over vekstraten for fylket totalt (10,5 prosentpoeng per år). Næringslivets samlede utgifter til FoU omfatter både egenutført FoU og innkjøpt FoU, og begge deler har økt utover i perioden. Sterk vekst ser vi også på andre indikatorer, eksempelvis FoU-personale i næringslivet og markedsrettede virksomheters deltagelse i Forskningsrådets programmer og SkatteFUNN.

Likevel ser det ikke ut til at næringslivet i Buskerud som sådan er spesielt forskningsintensivt eller innovativt. Sammenlignet med andre fylker er det få virksomheter som selv melder om at de driver forskning eller at de har introdusert nye innovasjoner de siste par årene. Dette tyder på at enkelte miljøer står for en stor del av fylkes forsknings- og innovasjonsaktivitet. På bakgrunn av tildelinger i Forskningsrådet, er hovedbildet at forskningsaktiviteten er konsentrert om aktører i

Kongsberg og Drammensregionen, og at det er teknologisk forskning som dominerer. Det er dermed store regionale forskjeller innad i fylket.

De forskningsaktive miljøene samarbeider i stor grad med partnere utenfor fylket. Dette er et resultat av at de forskningsaktive miljøene er relativt spesialiserte innenfor avgrensede forskningsområder og samarbeider med de antatt beste miljøene også når disse befinner seg utenfor fylket. Mønsteret gjenspeiler også at det er få forskningsinstitusjoner i fylket som driver forskning relevant for næringslivet.

2.3 Utvikling på de fire strategiske satsingsområdene

Den foregående strategien definerte fire sektorer eller «bransjer» som satsingsområde: reiseliv og opplevelser, systems engineering (SE), helse- og omsorg, miljø og energi. Innenfor alle disse fire sektorene finner vi virksomheter som driver forskning. SE-miljøet på Kongsberg er imidlertid langt mer forskningsintensivt enn de andre næringene (både målt i tildelinger og andel av virksomheter som har fått støtte fra Forskningsrådet i perioden 2010-2015).

Også innenfor helse og omsorg finner vi en rekke virksomheter som driver med forskning, men næringen er stor og omfatter også mange virksomheter som er lite forskningsaktive. Tilsvarende gjelder for fornybar energi og miljø. FoU-aktiviteten innenfor alle disse tre næringene har i tiltatt i løpet av strategiperioden (målt i deltagelse i Forskningsrådets programmer).

Reiseliv og opplevelsesnæringer er den sektoren som i minst grad deltar i nasjonale virkemidler for forskning. Kun én virksomhet i Buskerud har deltatt i et forskningsrådsfinansiert prosjekt i perioden. Siden FoU-aktiviteten er så lav kan vi liten grad si noe om utviklingen over tid for denne næringen.

Gjennomgangen vitner om tiltagende FoU-aktivitet i fylket og at fylket er på god vei mot å bli ledende på næringsrettet forskning. Imidlertid er aktiviteten konsentrert om et fåtall miljøer. Implikasjonen er at FoU-aktiviteten i fylket er relativt sårbar for eventuelle endringer i FoU-aktiviteten ved de forskningsintensive aktørene. Hvordan disse utvikler seg framover vil ha stor betydning for så vel forskningsaktiviteten som verdiskaping og sysselsetting. I tillegg vil det være avgjørende i hvilken grad forsknings- og innovasjonsaktiviteten kan økes i andre deler av næringslivet. Potensialet synes stort.

3. Målstruktur. Visjon og mål for FoU- og innovasjonsstrategien

Som omtalt foran, skal Buskeruds FoUol-strategi bidra til gjennomføring av satsingsområdet forskning, utvikling og innovasjon i Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling (Næringsplanen). Det er derfor naturlig å operere med samme overordnede målformulering som temaområdet har i Næringsplanen:

«Flere innovative virksomheter i nasjonal og global konkurranse.»

Næringsplanen opererer ikke med ytterligere målformuleringer/-struktur på satsingsområdet FoUol.

Visjonen for FoUol-strategien, og dermed for satsingen innenfor feltet de kommende årene, bør uttrykke klare ambisjoner og ønsket utvikling. Visjonen fra forrige strategiperiode videreføres i 2017 - 2020:

Buskerud skal være ledende i Norge innen kunnskapsutvikling og innovasjon, nærings- og tjenesteutvikling som skal fremme høy verdiskaping.

Målene for FoU- og innovasjonsstrategien skal underbygge og operasjonalisere denne visjonen. Samtidig må de gjenspeile det regionale partnerskapets vurderinger av Buskeruds fortrinn og hvordan disse kan utnyttes, stilt overfor framtidige muligheter og utfordringer. Videre må de være relatert til nasjonale mål og satsingsområder for å sikre relevans og forankring hos viktige samarbeidsaktører. Målene må være både ambisiøse, realistiske og etterprøvbare (målbare).

Med utgangspunkt i dette vil vi i denne strategien legge følgende mål til grunn for satsingen i perioden 2017-2020:

(1) Aktører i Buskerud skal øke sin andel av regionale og nasjonale FoUol-finansierende ordninger innenfor alle strategiske satsingsområder i strategien.

(2) Flere aktører fra Buskerud skal delta i prosjekter som mottar EU-finansiering.

Disse målene er samtidig direkte relatert til den overordnede målformuleringen for temaet i Næringsplanen. Gjennom indikatorsystemet som er utviklet for oppfølging av Næringsplanen vil vi årlig få informasjon som viser status og utvikling for nøkkelindikatorer innenfor FoUol-feltet.

4. Strategiske satsingsområder 2017 – 2020

Grunnlaget for å identifisere strategiske satsingsområder for FoU og innovasjon i Buskerud for perioden 2017 – 2020 er de strategidiskusjonene som er gjennomført i forbindelse med strategiseminarene («arbeidsverksteder»). Disse har vært bygd på de ovennevnte analysene samt scenarioutvikling i seminarne basert på scenarioanalysen utarbeidet av Samfunnsøkonomisk Analyse (R47-2016).

I tillegg har det vært lagt avgjørende vekt på Buskeruds identifiserte regionale (komparative) fortrinn (se ovenfor). Satsingsområdene er dermed basert på analyser av Buskeruds utfordringer og muligheter i møtet med viktige drivkrefter for samfunns- og næringsutvikling.

Næringsplanen er næringsnøytral; dette gjør det naturlig at også FoUol-strategien legger vekt på dette prinsippet. Dette kan imidlertid komme i et motsetningsforhold til intensjonen om å satse på regionale fortrinn, som ofte har spesifikke næringer/bransjer som utgangspunkt. Strategien er derfor utformet med sikte på å finne en balanse mellom disse hensynene.

Med bakgrunn i analyse og scenarieprosess er det identifisert to hoveddimensjoner/-faktorer som er vesentlige for å etablere strategiske satsingsområder for FoUol-innsatsen i Buskerud de kommende årene:

- Den ene dimensjonen er næringslivets evne til å omstille seg fra petroleumsbasert aktivitet til annen, framtidsrettet aktivitet.
- Den andre er hvorvidt de mellomstore byene i fylket vil opprettholde sin attraktivitet.

Gjennom scenariemetodikken, i kombinasjon med en analyse av regionale fortrinn, er de følgende fire satsingsområdene identifisert for særskilt oppfølging gjennom FoU- og innovasjonsstrategien fram til 2020:

Eksisterende teknologi i nye anvendelser

Buskerud-industrien har en sterk posisjon, både nasjonalt og internasjonalt, innenfor en rekke teknologiområder. Kongsbergmiljøet er ledende innenfor fagområdet systems engineering (SE). Flere av virksomhetene på Kongsberg, sammen med andre bedrifter i fylket, er også ledende innenfor bl.a. subsea-teknologi og deltar i klyngesatsingen «Subsea Valley». Som det framgår av rapporten fra Samfunnsøkonomisk analyse, står FoUol innenfor teknologiområdet sterkt i Buskerud. Gjennom en reformulering av dette satsingsområdet, som i den tidligere strategien hadde et fokus på systems engineering, er målet å fokusere bredere på ny teknologiutvikling og anvendelser der regionens spisskompetanse innenfor blant annet SE kan utvikles og utnyttes til å kombinere teknologier i nye anvendelser. Dette er en viktig satsing på bakgrunn av behovet for industriell omstilling som både regionen og landet står overfor.

Energi, klima og miljø

Buskerud har et godt utgangspunkt for å hevde seg i det «grønne skiftet». I fylket finnes allerede sterke aktører og miljøer innenfor, eller i randsonen til, dette området. Disse er forankret i bl.a. tre/skogbasert virksomhet, annen biobasert produksjon og avansert teknologi. Det er mye som taler for at nye muligheter for industriell omstilling kan finne viktige utløp innenfor dette området. Samtidig vil en systematisk styrking av forsknings- og

innovasjonsinnsatsen være en forutsetning for å oppnå dette, og for å hevde seg i konkurransen med andre regioner.

Helse og omsorg

Innen dette området har Buskerud relevante miljøer som utgjør et betydelig regionalt fortrinn, selv om våre miljøer på ingen måte er alene på feltet i Norge. Vi har sterke miljøer og aktører i både privat og offentlig sektor som har utviklet betydelig FoU-aktivitet og det er potensial for å styrke denne innsatsen. Dette gjelder bl.a. helse- og omsorgsteknologi samt forskning og utvikling knyttet til helseprodukter. I Drammen er det etablert en næringsklynge innenfor helseteknologi og –innovasjon, samt Vitensenteret Helse og teknologi ved HSN. Videre er også tjenesteutvikling et viktig satsingsområde i regionen. Flere kommuner har de senere årene etablert betydelig innovasjons- og utviklingsaktivitet innenfor helse- og omsorgsrelaterte tjenester. Vi finner også flere bedrifter som driver medisinsk forskning og utvikling. Folkehelse er et viktig tema innenfor dette satsingsområdet, noe som styrker koplingen til FoUol-behov i offentlig sektor.

Opplevelsesindustri

I den strategien som nå er under utfasing (2010-2015), er satsingsområdet *Reiseliv og opplevelsesnæringer* det feltet der det er registrert minst FoUol-aktivitet og der det er vanskeligst å si noe om utviklingen og dermed effektene av en prioritert FoU-innsats. Et spørsmål som melder seg, er om en satsing på FoU og innovasjon er det mest relevante og målrettede utviklingstiltaket innenfor denne sammensatte bransjen. Imidlertid kan bransjens sterke regionale posisjon tilsi at å stimulere til mer bruk av FoU, og kanskje særlig innovasjonsevne og –aktivitet, kan styrke denne posisjonen ytterligere, både nasjonalt og internasjonalt. Nye tilnærminger og kombinasjoner kan utvikles gjennom en mer systematisk utnyttning av kunnskap, eksempelvis med basis i «Reiselivsmonitoren». Mobilisering, bevisstgjøring og utvikling av metoder og samarbeidsrelasjoner bør prioriteres.

5. Virkemidler for gjennomføring av strategien

Det er et mål for FoUol-strategien, og en forutsetning for å gjennomføre den, at aktørene i Buskerud klarer å nyttiggjøre seg relevante finansieringsordninger og andre tilbud som i dag eksisterer på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Det finnes en lang rekke ordninger og virkemidler som er aktuelle i denne sammenheng og det vil føre for langt å beskrive disse. Nedenfor omtales kort noen av de som vil være mest relevante og viktige for gjennomføring av FoUol-strategien.

Regionalt:

- *Regionalt innovasjonsprogram for Buskerud* vil også bli videreført og fortsatt være et sentralt ledd i gjennomføring av strategien. Det er viktig framover å rendyrke Innovasjonsprogrammet som et tiltak for mobilisering til reelle innovative prosjekter hos målgruppene.
- Oslojordfondet kan sies å være det viktigste verktøyet for å styrke forskningsbasert innovasjon i Buskerud og resten av fondsregionen. Her er både bedrifter og offentlig sektor viktige målgrupper.
- De valgte satsingsområdene i denne strategien er i tråd med Buskeruds prioriterte satsinger innenfor Forskningsrådets nye nasjonale regionsatsing FORREGION. Dette tiltaket vil bli viktig for videre satsing på FoU og innovasjon de kommende årene og både bedrifter og FoU-miljøer blir målgrupper i tiltakets tre ulike «pilarer».
- Gaveprofessorater: BFK bidrar til finansiering av stillinger som styrker forskningskompetanse og utdanningskapasitet ved HSN på flere områder som er av stor betydning for næringslivet i Buskerud: systems engineering subsea (Kongsberg), økonomi (Ringerike) og professorkvalifisering (Drammen). Her er det inngått femårige avtaler mellom BFK og HSN. Samfunnsøkonomisk Analyse peker i sin gjennomgang på at HSN har potensial til å ta en meget viktig rolle framover både når det gjelder forskning og å utdanne og «tilby» studenter med den kompetanse som næringsliv og offentlig sektor i regionen har behov for. I et FoU-perspektiv vil HSNs rolle i regionen avhenge av deres evne til å levere forskning av høy kvalitet, og som er relevant for aktørene i regionen.

Nasjonalt:

I tråd med overordnede mål for FoUol-strategien (se ovenfor) er det viktig å fortsette å mobilisere aktører i Buskerud til å utnytte de muligheter som ligger i nasjonale finansieringsordninger i større grad enn i dag. Dette gjelder blant annet de nasjonale «klyngeprogrammene» ARENA, Norwegian Centers of Expertise (NCE) og Global Centers of Expertise (GCE). Det bør satses videre på å dyktiggjøre miljøer i Buskerud til å kunne oppnå deltakelse i disse satsingene.

Også en rekke andre programmer i Forskningsrådet og IN er svært relevante for finansiering av utviklings- og innovasjonsprosjekter, eksempelvis Forskningsrådets program «Brukerstyrt innovasjonsarena» (BIA) og INs ordninger med offentlige forsknings- og utviklingskontrakter (OFU) og industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (IFU). Også mer sektororienterte programmer vil være relevante finansieringsmuligheter.

SkatteFUNN er en viktig ordning som har vært i vekst i Buskerud. Likevel har økningen vært noe mindre enn i flere andre fylker og det er et klart potensial for økt bruk av denne ordningen. SkatteFUNN er en rettighetsbasert ordning og krever generelt mindre arbeid for bedriftene når det gjelder søknadsprosedyrer etc.

Internasjonalt:

Regjeringen har tilkjennegitt høye ambisjoner om å øke norske aktørers deltakelse i EU-programmer bl.a. under Horisont 2020. Også nasjonale virkemiddelaktører som Innovasjon Norge har dette som sentralt mål. Det er opprettet flere nasjonale tilskuddsordninger for å stimulere til en ønsket utvikling når det gjelder internasjonal prosjektdeltakelse, hvor Norges Forskningsråds ordning «Prosjektetableringsstøtte» (PES) er den mest kjente. BFK har på sin side også etablert en tilskuddsordning med «internasjonale forprosjektmidler» for å stimulere utvikling av gode prosjekter i Buskerud, som på sikt kan oppnå internasjonalt samarbeid og finansiering gjennom EU-ordninger.

6. Fylkeskommunens rolle. Det regionale partnerskapet

På samme måte som oppfølgingen av Næringsplanen, og gjennomføringen av den utfasede FoUol-strategien, vil hovedansvaret for oppfølgingen av strategien for 2017-2020 være forankret i det regionale partnerskapet for næringsutvikling. Videre vil FoUol-delen i Næringsplanens handlingsprogram fungere som FoUol-strategiens handlingsdel. Denne vil dermed bli rullert i fase med førstnevnte. Også dette handlingsprogrammet blir for en stor del utformet av partnerskapet for oppfølging av Næringsplanen, og angir ansvar og ressursbehov for ulike satsinger og tiltak.

Verdiskapingsteamet for FoU og innovasjon, som er oppnevnt for å følge opp dette temaområdet i Næringsplanen, vil være den viktigste partnerskapsarenaen for oppfølging av FoUol-strategien og koordinering mot øvrige satsinger innenfor næringsutvikling i fylket. Verdiskapingsteamet vurderer og prioriterer FoUol-tiltak i Næringsplanens handlingsprogram og innstiller til Partnerstyret for planen. Andre fora, som blant annet programrådet for Regionalt innovasjonsprogram, vil også ha en sentral rolle med tanke på et løpende strategisk og operativt samarbeid mellom FoU- og innovasjonsaktører i Buskerud.

Fylkeskommunen er tildelt rollen som ledende regional utviklingsaktør. En viktig del av dette er å mobilisere andre aktører til engasjement og samarbeid om regionale utfordringer knyttet til så vel nærings- som samfunnsmessig utvikling og omstilling. Det er utarbeidet en *Strategisk plan for Buskerud fylkeskommune 2030* der FoU og innovasjon er ett av tre gjennomgående tema. I Strategisk plan løftes FoU og innovasjon fram som et tverrsektorielt ansvar og det slås fast at FoUol skal legges til grunn for fylkeskommunens oppgaveløsning.

BFK har en viktig funksjon som kontaktskaper og arenabygger mellom aktører fra både næringsliv og offentlig sektor. Aktiv bruk av FoU- og innovasjonsstrategien vil være et viktig fundament for styrket regional samhandling om satsing på dette viktige området.

7. GRUNNLAGSDOKUMENTER – Oversikt og lenker

FoUol-strategi for Buskerud 2010-2015

(<http://www.bfk.no/Documents/BFK/Regionalutvikling/Regionale%20planer%20og%20strategier/FoUog%20innovasjonsstrategi%202010-2015.pdf>)

Evalueringsrapport, FoUol-strategien

(<http://www.bfk.no/Documents/BFK/N%c3%a6ringsutvikling/FoU/Evaluering%20av%20FoU%20og%20innovasjonsstrategi%20for%20Buskerud.pdf>)

Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling 2015-2020

(<http://www.bfk.no/Documents/BFK/N%c3%a6ringsutvikling/N%c3%a6ringsplan/Regional%20plan%20for%20verdiskaping%20og%20n%c3%a6ringsutvikling.pdf>)

Samfunnsøkonomisk Analyse: rapport om forskning og innovasjon i Buskerud (R46-2016)

<http://www.bfk.no/Documents/BFK/N%c3%a6ringsutvikling/FoU/R46-2016%20Forskning%20og%20innovasjon%20i%20Buskerud.pdf>

Samfunnsøkonomisk Analyse: Scenarioanalyse Buskerud (R47-2016)

<http://www.bfk.no/Documents/BFK/N%c3%a6ringsutvikling/FoU/R47-2016%20Scenarioanalyse%20Buskerud.pdf>

Informasjon om Smart spesialisering:

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>